

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Egy évre 8 korona
 Három évre 22
 Hat évre 40

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Az év utolsó napján.

— dec. 31.

Szomoru esztendő záródik le a mai nappal.

Magyarországnak ennél meddőbb éve alig volt.

Elmult anélkül, hogy a nemzet jogos reményeiből egy fűszálnyi is kivirult, teljesedésbe ment volna.

Pedig a nemzet, kivált az év derekán, arról álmódott, hogy oly nemzeti jogai fognak érvényesülni, melyekről soha le nem mondott, melyekhez mindig hiven ragaszkodott; de a melyeket eddig nem bolygatott, mert a sürgős munka, az ország megerősítésének nagy munkája figyelmét, akaraterejét másfelé terelte.

A reménység délibábja azonban nyomtalanul elszlott. És csak az utolsó pillanatban derült ki, hogy a délibábok vizeivel csalogatók a nemzetet csaknem hinárba sodorták, még pedig oly végzetes veszedelmbe, hogy ha talán még egy lépést tesz, megeshetik, hogy odavész örökre.

Szerencsére a nemzet még elég jókor visszahőkölt a lejtő szélén és jogos haragja teljes erejével sujtotta és fogja sujtani ezentul még inkább azokat a lelketlen ámitókat, a kik a nemzetet félrevezették, elbolondították.

Erejük nem volt a kitűzött cél elérésére és mégis a legrosszabb időben, a legsürgösebb munka megakasztásával táborba esdítették a nemzetet. És a mikor a nemzet valamely esodálatos nagy nemzeti diadal bekövetkezését várta, akkor szétpattant a színes hólyag és kiűnt, hogy közönséges vásári népbolondítók csapták a lármát, okozták az országos felfordulást.

Keserű tanulság volt ez a nemzet számára!

Nem tagadjuk, mi a Szabadság hazaszeretettől izzó betűivel szintén a hívők seregébe siettünk és a mikor a híres debreceni határozatot az ország 93 szabadelvűpárti vá-

lasztókerülete magáévá tette s Magyarországon végigharsogott a győzelem csatakiáltása a mi lobogónk is ott lengett azoknak sorában, akik elhittük, hogy a honatyák meg is valósítják, a mire a nemzetet felbizzatták, meg is cselekszik, a mit a nemzetnek szép szóval ígértek,

De jöttek a kiábrándulás keserves napjai! Ne tépjük fel a fájó sebeket! Hiszen minden igaz jó hazafi érezte s érzi ma is a csalódás lesújtó fájdalmát.

Am azért lemondani, elcsüggedni semmi okunk sincsen!

A nemzet — Istennek hála! — eléggé idejében felocsudott és most nyitott szemekkel, talpra ugorva szemlélheti a mákonyhintók romboló munkáját.

A felocsudott nemzet bizonyára tudja, mit kell cselekednie!

A mi meggyőződésünk az, hogy rajongó lelkesedéssel, szívós akarattal, világhódító szorgalommal munkához kell látnia a nemzetnek, hogy magát és jogait és országát, az államot és minden hatalmát megerősítse, rendületlenül izmosítsa.

Akkor azután el fog jönni a nemzeti nyelv, a nemzeti akarat diadalnapja is!

A Szabadság régi lobogóját ki nem ejti kezéből. A Szabadság törhetetlen bátorsággal hirdetni fogja az Igét.

Most a munka hétköznapjain dologra, lázas munkára ösztökéli szavaival a nemzet minden hű fiát. És bizva bizik az eszme ünnepeinek eljöveteleiben, a mikor dicsőséges örömmel fujja meg a Szabadság magyar lelke minden erejével a diadal harsonáit!

Ez a mi jelszavunk. Ezzel vesszünk búcsút az elmúlt esztendőből és indulunk az ujba! . . .

— dec. 30.

— **Vitás képviselői iratmányok.** Tudvalévő, hogy Konkoly-Thege Sándor képviselő kérvénnyel fordult a Ház

gazdasági bizottságához, melyben képviselői iratmányainak kiutalását kérte. Konkoly mandátumát a királyi kuria 1903 novemberében avval erősítette meg, hogy ellenfelének Jakabffy mandátumát megsemmisítette. Jakabffy 1902. év júliusától az ítélet napjáig fölvetta a képviselői iratmányokat, amelyeket most Konkoly követel.

A gazdasági bizottság előadója ma tett jelentést erről az úgról a képviselőháznak, mely szerint a bizottság nem tartja magát illetékesnek ez ügy elbírálására s kéri, hogy az ügyet tegyék át vélemény-adás végett az igazságügyi bizottsághoz.

Nagyzási hóbot.

— dec. 31.

(P. C.) Fáy Istvánnak, az immár volt képviselőnek meg kell adnunk, hogy ugy cselekedett, mint szilárd jellemű, önmagát becsülő férfi cselekedni szokott. Még tovább is használni akarta mandátumát az obstrukció folytatása érdekében és miután választói ezzel nem értettek egyet, ennek folytán ő azt a bizonyosságot nyerte, hogy mandátumát nem gyakorolhatja választói nézete szerint, egyszerűen lemondott. De valószínű, hogy abban a jóhiszeműségben volt, hogy nem forog fenn közte és választói közt ily teljes diszharmónia. Amde azok, kik az obstrukciót tovább üzik, ezt a jóhiszeműséget már nem érvényesíthetik maguk mellett, mert napról-napra tapasztalják, mennyire megváltozott a hangulat az egész országban és az ő saját választókerületeikben is.

Az urak tehát többé nem lehetnek abban a véleményben, hogy választóikat képviselik, hogy mandátumuk gyakorlatával választói nézeteinek tesznek eleget. Mert ezek a választók mindenütt az ellen emelik fel szavukat, hogy őket a a nemzet érdeke ellen kihasználják s velük az ország megrontására visszaéljenek. Az uraknak tehát a politikai tisztesség-parancsolta kötelességük lenne, hogy épp ugy cselekedjenek, mint az imént exkollégájukká lett Fáy István cselekedett.

Azonban nagyon valószínű, hogy

TOLNAI DANIEL

ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

Debrecen, Piac-utca 49. szám.
 o a főpostával szemben, o

ők ezt a példát nem fogják követni, mert ezzel ezek az urak teljesen csak a maguk személyes értékére szállíthatnának le, már pedig érzik, hogy ezt az értéket általában nem becsülik igen magasra. Már pedig ők nem akarják abban hagyni a felfuvalkodottságban való dorbézolást, nem akartak lemondani a munkaiszonyról, mely egy esztendőn át vétkezett a haza ellen. Mik lennének ők, ha abban kellene hagyniok azt, hogy a minisztereket mindennap durván megtámadják, hogy mindennap a legfőbb, de el nem érhető nemzeti kincseket követeljük; mik lennének, ha többé nem lenne szabad mindennap a haza egyetlen, a tulajdon életüket feláldozni kész megmentőiként megjelenniük? Mikor ez az egész egész olesó, nem kerül semmibe, csak néhány frázisba és azt a herostratesi dicsőséget jövedelmezi, hogy az egész kormány gépezetét megállásra kényszerítették.

Micsoda nagy embernek kell hogy legyenek azok, gondolja magában a tömeg, akik azomban oly kevesen, a haza fejlődésének egész menetét irányítani vagy megakadályozni képesek. Ez azonban a valóságban csak önámítáz ezekenél az uraknál. Mert mindenütt teljesen tisztában vannak velük és szándékaikkal.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, dec. 30.

A daráló melom harcosai, a nemzeti tagok Don Quijotói, akik fénylő, de életlen kardokkal hadakoznak és szóval töltik meg puskáikat s úgy lövöldöznek

a semmibe — ma korán gyülekeztek már hogy valamiképen mindjárt az ülés elején elvehessenek egy kis időt az országból.

Ma az elnök ellentállásán megrögt ez a szándék s Csávolszky Lajosnak korán kellett sorompóba szállania. hogy szapora beszédével s ismert sikoltó temperamentumával támogassa a nyoleak szövetségét. — Uj év előtt ma van az utolsó ülés. Az új év napja tehát nem hoz békességet a nemzetre.

A bevezetés.

Percel Dezső elnök, tíz órakor megnyitja az ülést s fölolvastatja a jegyzőkönyvet. Kaas Ivor megpróbálja, hogy mikép lehetne egy kis kavicsot dobni a meginduló ülés szekere elé. Föláll s azt kifogásolja, hogy a jegyzőkönyvben nincs feltüntetve az, hogy hány órakor rendelte el az elnök a szünetet.

Elnök: Amit Kaas Ivor kér, az nem szükséges. Fölteszi a kérdést, vajjon elfogadják e a jegyzőkönyvet?

Csávolszky Lajos: Azt hiszi, hogy a ház nem határozatképes. Kéri a Ház megszámlálását.

Elnök: Ha konkrét indítvány nincs a jegyzőkönyvhöz, akkor csak tanácskozásképesnek kell lennie a Háznak. Szemmel látható, hogy negyven tag jelen van s így nem rendeli el a megszámlálást.

A Ház elfogadja a jegyzőkönyvet. Berzeviczy Albert: Két jelentést terjeszt be a tanítók nyugdíjalapjáról.

Nyegre László: a gazdasági bizottság előadója jelentést terjeszt be a Ház tisztviselőinek drágasági pótlékáról és Konkoly Thege Sándor, napidij igénye iról.

Fölolvassák ezután az interpellációs könyvet, melybe a következő nevek vannak bejegyezve: Szederkényi Nándor, Udvary Ferenc az olasz szerződés kérdésében, Szluha István, Lovász Márton és Solymossy Ödön báró.

Elnök: A Ház két órakor tér át az interpellációkra.

A zárszó-áradat.

Csávolszky Lajos élni kívánja a zárszó jogával s indokolni kívánja ellenindítványát. Mindjárt felszólalása elején azonban, eltér attól a szándékától s szemelvényeket kezd fölolvadni az obstrukció folyamán elhangzott beszédekből avval a szándékkal, hogy a Kossuth párt tagjainak következetlenségét igazolja.

Egymásután kerülnek sorra a szemelvények Nessi Pál, Lengyel Zoltán, Barabás, Vázsonyi, Polónyi beszédeiből. Végre a szónok befejezi fölolvadásait, egy pár tirádát mond a küzdelem nagyságáról a saját következetességéről és elhűségéről, aztán befejezi beszédét s kéri ellenindítványának elfogadását.

Az obstrukciók kisdad nyájában örömmel fogadják Csávolszkyt s éljeneznek s éjjenezik. A Kossuth párton azonban fölemelkedik a mindig éber Olay Lajos s személyes kérdésben kér szót.

Olay Lajos: Csávolszky Lajos jónak látta megvádolni a függetlenségi pártot és olyan szemelvényeket fölolvadni a párt tagjainak beszédéből, amelyek egészen más viszonyok közt mondtak el, mint aminek a mai viszonyok. Szóló nem restelli bevöllani, hogy ő első sorban magyar ember s csak aztán pártember s azt hiszi, hogy minden becsületen ember így van vele. (Helyeslés a jobboldalon.) Elismeri, hogy a függetlenségi párt a nyelv érdekében állást foglalt, harcolt, küzdött, angazsálta magát legszélsőkig s harcát becsületesen folytatta is mindaddig, amíg azt nem látta, hogy a harc könyörtelen s a viszonyok mérlegelése nélkül való folytatásával romba döntik az országot. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Mikor a harc abba a stádiumba jutott, hogy nem volt más választás, mint vagy az, hogy menjünk haza és élesítsük a kapát, kaszát vagy

Apró mesék felnőtteknek.

— Hebel történeteiből. —

Fordította: Hevessi Jenő.

Ebéd az udvaron.

Sokat panaszkodnak azelőtt, hogy milyen nehéz egyes embereknek a kedvébe járni. Ez persze igaz is. Csakhogy ezek közül nem marad rossz ember, hanem csak különös természetű; de ha ezeket kívülről és belülről egyaránt jól ismerjük, nem volna nehéz őket észretéríteni. Amint ezt egy szolga a gazdájával megcselekedte.

Ennek senki sem tudott a kedvében járni és sokat kellett elszenvedni ártatlanul, amint az gyakran megtörténik.

Egyszer az ur bosszusan jött haza és ebédhez ült. A leves akkor hol hideg, hol meleg volt, vagy semilyen se volt; elég az hozzá, hogy az ur mérges volt.

Megfogta tehát a tálat, melyben a leves volt és a nyitott ablakon keresztül kidobta az udvarra, le a pázsitos före. Mit tett a szolga? Rövid megfontolás után a lust, amit éppen akkor hozták be az asztalra, felkapta és — se szó, se beszéd — a leves után az udvarra dobta. Aztán a kenyeret, utána a bort, végül az asztalterítőt mindazzal, ami csak rajta volt.

— Vakmerő! — Mit jelentsen mindez? — kiáltott a gazda és haraggal pattant föl székből.

De a szolga hidegen és nyugodtan felelte:

— Bocsásson meg, uram, ha gondolatát nem találtam ki! De én nem

gondoltam mást, minthogy az udvaron akar ma ebédelni. A levegő oly üde, az ég oly kék és nézze, mily gyönyörűen virágozik az almafa és mily boldegan rebdesik körül a méhecskék az ételt.

A leves kidobás többé nem ismétlődött! Az ur beismerte hibáját, felindulva tekintte a gyönyörű égboltozatra és titokban jóízűen nevetett a szolga ötletén, ki nek jó tanítását örökre megőrizte szívében.

Nagy türelem.

Egy francia egyszer egy hidon lovagolt, amely vizen vezetett keresztül s oly keskeny volt, hogy két lovas alig térhetett ki egymás elől. Egy angol, a másik oldalról szinte a hidra lovagolt és midőn a hid közepén találkoztak, egyik sem akart a másiknak utat engedni.

— Egy angol nem tér ki a francia utjából! — szólt az angol dölyfösen.

— Par dieu! — felelt a francia — az én lovam szintén angol. Igazán kár, hogy nincs alkalmam megfordulni, hogy megmutathatnám levágott farkát. Engedje tehát legalább az önök angolját amelyen lovagolok, az utból kitérni. Az öné különben is fiatalabbnak látszik: az enyém már tizenegyedik Lajos alatt szolgált s résztvett a 1702. évi ütközetben.

Az angolt hidegea hagyta ez az ötlet és így szólt:

— En várhatok. Most van a legjobb alkamam, hogy a mai ujságot elolvassam, míg önnek eszébe jut helyet csinálni.

Az angol hidegvérűen kihuzott zse-

béből egy ujságot, szétnyitotta és egy óra hosszáig nyugodtan olvasott a lovon a hid közepén, míg a nap nem tudta tovább nézni a balgákat, a hegyek mögé hanyatlott.

Egy óra múlva, amint bevégezte az olvasást, reátekint a franciára s így szól:

— Eh bien!

De a francia sem esett fejfelágyára, kanem így felelt:

— Angol légy szives és add most nekem az ujságot, hadd olvassak én is addig míg tetszik neked az utból kitérni.

— Tudod mit, francia? Jöjj, csinállok neked utat.

És az angol utat nyitott a franciának.

Az olcsó ebéd.

Van egy régi közmondás: „Aki másnak vermet ás, maga esik bele.“ De az „Oroszlánhoz“ címzett vendéglő tulajdonosa már előbb beleesett, Ehhez egyszer egy jól öltözött vendég tért be. Röviden és dacosan valami jó levest kért a pénzéért. Ezután egy darab marhahúst rendelt és fözeléket a pénzéért. A vendéglős udvariasan kérdezte a vendégtől:

— Nem parancsol hozzá egy pohár bort?

— Oh, hogyne! — felelte a vendég — ha valami jót kapok a pénzért.

Amint elfogyasztott minden, előhuzott zsebéből egy kopott halost és mondá:

— Itt van, vendéglős ur, a pénzem!

Hölgyközönség figyelmébe!!

Van szerencsénka nagyérdemű hölgyközönséget értesíteni hogy az idei őszi és tél idényre női, leány és gyermek felöltő különlegességek nagy mennyiségben megérkeztek melyre szives figyelmüket felhívjuk. Eredeti berlinimodelek leszállított árakban. Különlegességek színházi köpenyek és blouzokban. Szörme boák nagy váltaszékban.

Darvas Testvérek

Dabrecen, Hungári-kávéház mellett.

az, hogy a nyugodt mérlegelés politikáját kövessük (Lélek helyeslés jobbról, mozgás az Ugron-párton) és a becsületes hazafiakhoz illő higgadsággal intézzük ügyeinket, akkor ez utóbbi politikához csatlakoztunk, nehogy amugy is gyöngye alkotmányunkat teljesen aláássuk. Azt hiszem — így folytatja Olay — ez a becsületes politika s nem az, melyet Csávolszky ur hirdet. Mi nem adtuk föl jogainkat és igényeinket a magyar nyelvhez, csak olyan időkre halasztottuk, amikor negyvenezer magyar család számára nem fog belőle szerencsétlenség, gond és bánat származni. (Ugy van, ugy! a jobboldalon. Ellentmondás az Ugron párton.)

Várady Károly: Eh! Üres beszéd! (Nagy zaj.)

Kubinyi Géza: Mi az üres beszéd? Majd otthon, a választói előtt merje azt mondani. (Zaj.)

Várady Károly: Nem értem mit mond Kubinyi ur!

Kubinyi Géza: Azt mondom, hogy ha van bátorsága, mondja el azt otthon.

Várady Károly: Nem értem. (Nagy derűtség. Fölkiáltások: Nem akarja megérteni! Nem tudja megérteni!)

Elnök: Várady képviselő ur egyáltalán záróbeszédét is megakarja tartani?

Várady Károly: Meg. A szónok ezután csakugyan belekezd unalmas, vég nélkülinek induló fejtegetésébe s avval kezdi, hogy a delegáció albizottságaiban németül beszélnek. Ez ellen tiltakozik. Majd áttér Tisza István gróf beszédére s a póttarta ékosokról már nagyon gyakran hangoztatott Ugron-féle érveket reprodukálja általános figyelmetlenség között. Ugyanigy polemizál Nyiry Sándor karácsonyi beszédével. Végül áttér ellenindítványának indoklására s azt elfogadásra ajánlja.

Elnök: Következik Molnár Jenő. (Fölkiáltások jobbról: Nincs itt! Nincs itt! Zaj.)

— Mit jelentsen ez? Nem egy tallérral tartozik ön nekem?

A vendég felelt:

— Én nem egy tallérrért rendeltem ebédet, hanem a pénzemért. Itt van a pénzem. Több nincs. Ha sokat adtak érte, az a maga kára.

Ez az ötlet tulajdonképpen nem volt új s csak egy kis szemtelenség kellett hozzá, hogy megismételjék. De a java most jön.

— Maga egy furfangos kópé! — válaszolt a vendéglős — és mást érdemlne érte. De én odaajándékozom az ebédet és ime, itt van még egy huszonöt krajcár. Csak tartsa titokban a dolgot és menjen a szomszédomhoz, a Medvekorcsmároshoz és csináljon vele hasonlóképpen.

Ezt azért mondta, mert a Medvekorcsmárossal, kenyéririgységből, rossz viszonyban élt és egymást kölcsönösen szidalmazták és bosszantották. De a vendég nevetve a pénz után nyult, aztán óvatosan az ajtó felé közeledett s jóéjszakát kívánva a rászédett vendéglősnek, így szólt:

— Az ön szomszédjánál, a Medvekorcsmárosnál, már voltam és éppen ő küldött önhöz, senki más!

Igy tehát mindakettő rá volt szedve és harmadiknak jutott a haszon, holott, ha békeességben éltek volna egymással, ez bizonyára nem történt volna meg rajtuk.

Holló Lajos: (Föláll.)

Elnök: Konstatálom, hogy Molnár képviselő ur nincs itt. (Molnár Jenő be-szalad a terembe. Derűtség.)

Molnár Jenő: Szünetet kér. (Derűtség.)

Elnök: A képviselő ur nem kezdheti a beszédét avval, hogy szünetet kér. (Derűtség.)

Molnár Jenő: Hát akkor beszélek... Kötelességet vél teljesíteni, mikor választóinak kívánságához képest a nyelv jogáért küzd. Angol analógiákkal kezdi beszédét, majd a köztünk és Ausztria között fennálló viszony fejtegetésére tér át és azt történelmi adatokkal tarkítja.

Molnár felszólalása után a Ház elhatározta, hogy 1904. január 4-ig nem tart ülést.

Ezután az *interpellációk* során **Udvary Ferenc** és **Szederkényi Nándor** az olasz kereskedelmi szerződés ügyében intéztek kérdést.

Tallian Béla földmívelésügyi miniszter előzetes választ adva, kijelentette, hogy a kormány tudni fogja: mivel tartozik a magyar szőlősgazdáknak, kiknek érdekeit meg fogják védeni. Minthogy olasz részről nagy az előzékenység, tehát van rá remény, hogy az ideiglenes rendezés sikerülni fog.

KÖZIGAZGATÁS.

Bizottsági tagválasztás.

— dec. 31.

A város törvényhatósági bizottságában elhalálozás folytán 2 bizottsági tagság üresedett meg ez idén. A város közgyűlése e bizottsági tagok helyének betöltésére választást rendelt el, mely tegnap reggel 9 órától délutáni 4 óráig tartott.

A két bizottsági tagot a Péterfia kerület választotta. A választás elnöke dr. Nagy Lajos ügyvéd volt, helyettesei Szabó Lajos és L. Nagy Bálint. A választás, melyen 819 választópolgár közül 226 polgár szavazott le, a bizalmi férfiak és a városi hatóság ellenőrzést gyakorló és illetve személyazonosságot igazoló kiküldöttel előtt a kereskedelmi akadémia 6-ik sz. tantermében folyt le.

A tegnapi bizottsági tagválasztást délután 4 órakor zárta le az elnök s a szavazatok megszámlálása után nyomban ki is hirdette a választás eredményét.

E szerint leszavaztak összesen 226. — Ebből esett Sinka Sándor ev. ref. főgimnáziumi igazgatóra 220, Kertész István birtokosra 211 szavazat. Ezenkívül még másokra is leadtak 14 szavazatot.

A tegnapi bizottsági tagválasztás eredménye tehát, hogy Sinka Sándor 5 évi és Kertész István birtokos 2 évi megbízatással a péterfiai kerület városi törvényhatósági bizottsági tagjai lettek.

× **Pénztárvizsgálatok.** A mai nappal vége újból egy évnek. Természetes tehát hogy a város is gondol reá, vajjon rendbe vannak-e a pénztárai. E célból tegnap két pénztár vizsgálat is volt a városnál. Kovács József polgármester elnöklelte egy bizottság délelőtt a város házi pénztárát, míg délután Oláh Károly városi tanácsos elnöklelte alatt egy másik bizottság a gázgyár pénztárát vizsgálta meg. Mindkét helyen a bizottság a pénztárakat teljesen rendben találta.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklelte alatt, reggeli 9 órától délig, a városháza kistanácstermében rendes tanácsulást tart.

× **Hadkötelesek összeírása.** A m. kir. honvédelmi miniszter a hadkötelesek összeírását elrendelvé, felhivatnak a városunkban illetőséggel bíró, valamint városunkban tartózkodó idegen illetőségű hadkötelesek, kik 1880, 1881, 1882 és 1883 évben születtek, hogy összeírásuk végett a katonai és illetőségi ügyosztálynál még e hó folyamán annyival is inkább jelentkezzenek, mivel ezen jelentkezés elmulasztása esetén a védtörvény 35-ik szakasza alapján felelősségre fognak vonatni s ha mulasztásukat kellően nem igazolják tiz koronától kétszáz koronáig terjedhető pénzbírsággal fognak büntettetni.

A városunkból távol levő s debreceni illetőséggel bíró hadkötelesek helyett a jelentkezést szüleik vagy megbízottaik is teljesíthetik, esetleg a távol hadkötelesek irásban jelentkezhetnek. A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

EGYHAZ és ISKOLA.

A Gönczy tanító egyesület közgyűlése. Hajdúvármegye tankerületének Gönczy Pál nevét viselő tanító egyesülete látogatott közgyűlést tartott e hó 29-én kedden az ev. ref. kollégium oratóriumában. A közgyűlés emlékünneppelylyel volt egybekötve még pedig Kovács Lajos volt ev. ref. képezdei igazgató és egyesületi elnök emiékére, a ki ez év. folyamán halt meg és a ki 10 évig viselte az egyesületben az elnöki tisztséget.

A közgyűlésre megjelentek. Csányi Viktor kir. tanfelügyelő, Gulyás István, Erdős, Orosz István, Barcsa János, Sinka Sándor, Dr. Kardos Albert, Zimmermann Gyula, Dóczy Gedeon tanárok, illetve igazgatók, néhai Kovács Lajos családja, Dr. Gőz József székesfővárosi igazgató tanár és a Néptanítók Lapja segédszerkesztője továbbá a helybeli és vidéki tanítók és tanítónők szép számmal.

Pontban 9 órakor elfoglalta az elnöki széket Kozma László árvaházi igazgató, egyesületi elnök, a titkári előadói tisztelet ellátta Kuthi Zsigmond igazgató, a jegyzőkönyvet vezette Polster Adolf ágost. ev. tanító.

Az ev. ref. tanító képezde énekkara gyászéneket adott elő, a mely nem egy jelenvolt szemébről könyveket csalt ki. Ennek elhangzása után Ritoók István kabai tanító, Kovács Lajos volt növendéke, remek emlékbeszédet tartott az elhalt elnök fölött. Utána ismét énekelt a képezdei énekkar. Most Kozma László elnök tartalmas megnyitó beszédje következett, a melyben összetartásra buzdítja a tanítókat és figyelmükbe ajánlja az Eötvös alapot és a tanítók házát.

Gőz József dr. a Játékos irva olvasás tanmódszeréről tartott előadást. — Megható közvetlenséggel mutatta be a jeles paedagogus és író, hogy miként lehet játszva 5—6 hét alatt a gyermeket megtanítani az irva-olvasás mesterségére Zajos taps és éljenzés jutalmazta a szép és tanulságos előadást.

Kuthi Zsigmond felolvasta tömör és kimerítő jelentését kapcsolatban az országos bizottságnak beterjesztendő aktuális kérdésekkel. A jelentéshez hozzá-

Ma nagy Sylveszter estély az Erzsébet kávéházban.

Ingyen tombola, egész éjjel zene. — Kitünő ételekről és italokról gondoskodik

Fürst Béla kávé.

szólt a kir. tanfelügyelő, Dr. Kardos Albert, Simon Károly, Csúrka István és Herceg János, mire a közgyűlés egész terjedelmében elfogadta a jelentést.

Tudomásul vette a közgyűlés a helyb. tanári kör abbéli üdvös akcióját, melyszerint a magyar nyelv és helyes írás tanításának egyöntetűsége céljából 9 tagu bizottságot küldött ki. A közgyűlés a maga kebeléből is 9 tagu bizottságot küldött ki, hogy az egyöntetűségről való törekvés érdekében tanácskozzanak majd.

Délután bankett volt az Angol Királynőben, mikor is sok felkészített hangzott el a kir. tanfelügyelőre, Dr. Göcz József, Kozma Lászlóra, Orosz Istvánnak s másokra.

IRODALOM.

(*) **Dr. Thaly Kálmán**, Debrecen I. ker. orsz. képviselője, hírneves történet-tudósunk, a Rákóczi-irodalom megteremtője és lankadatlan művelője, ki különben jelenleg Pozsonyban van, a Független Magyarország karácsonyi számának tárcarovatában Bujdosó kuruc dala címmel egy érzelmes, szép, szomorú kuruc bujdosó-éneket tett közzé, amely sem 1872-iki, sem pedig 1883-iki nagy gyűjteményeiben nincs kiadva, mivelhogy akkor még ismeretlen volt. Csak 1893-ban hallotta énekelni s kottázta le mélabus régies dallamát és jegyezte föl szövegét Csongrádmegyében Szegvár községben egy ottani öreg földművelő ember énekelése és tollba mondása után Kevicsky Ferenc, aki azután az Ethnographia című folyóirat 1900. évi folyamában ki is nyomatta, megemlítvén, hogy az öreg pór Bucsuzó címet adott neki, a dal szövegét azonban már nem igen tudta. Thaly Kálmán a régi irodalomnak tehát ismét kedves szolgálatot tett, amit még teljesebbé akar tenni, amennyiben a nevezett lapban felhívást intézett a csongrádmegyei, különösen a szegvári honfitársakhoz felhiva figyelmüket a Rákóczi-kori becses régi emlékekre azzal hogy ott a hű magyar nép öregénél kérdezősködjének utána, hátha még sikerülend ily módon egy hübb s teljesebb dalszöveget kinyomozni?

S Z A B A D S Á G.

Az 1904-ik év közeledésével új előfizetést hirdetünk a

S Z A B A D S Á G

politikai napilap harmadik évfolyamára.

S z a b a d s á g előfizetési ára :

Helyben :

Egész évre 12 korona.

Fél évre 6 korona.

Negyedévre 3 korona.

Vidékre :

Egész évre 20 korona.

Fél évre 10 korona.

Negyedévre 5 korona.

Debrecen, Csapó-utca 9.

Tisztelettel :

A Szabadság kiadóhivatala.

Távbeszélő száma : 275.

H I R D É S

Szilveszter est.

Mire ma az óra éjfélét üt, egy év ismét tova repült fejkünk felett.

Egy évvel tehát ismét öregebbek lettünk. Természetesen mindenki!

Ifju és agg, boldog és boldogtalan egyaránt. . . .

Vannak az életben napok és események, melyekre igazán nem kell senkit figyelmeztetni, önként jelentkeznek azok.

Ilyen a szilveszter-est is a többi között.

A múltnak emléke, a jövőnek reménye.

És kinek ne volna múltja és emléke?

És kinek ne volna — reménye. Mi tehát nem bolygatjuk a múltot, hiszen annak kedves, vagy borús emlékeiként lesz ma mindenkinek elég szivdobogása, vagy álmodozása. De ki is tudná e részben kinek kinek örömét megosztani, bánatát apasztani. . . .

Ime tehát inkább is a reményeségek nevében szólunk s kívánjuk: adjon Isten holnapra mindenkinek — *boldog új esztendőt.*

A boldogság e földön ugysem volt és nem is lesz elég soha!

Hát adjon Isten mindenkinek legalább is annyit, a *mennyit csak juttathat!*

*

Óév estéjén a hálaadóistenisztelet a róm. kath. templomban d. u. 5 órakor szent beszéddel kezdődik, melyet Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépostplébános tart. Utánna Te Deum és hálaadás lesz.

* **Téli rege.** A téli napsugár bágyadt mosolya megfagyott idelent. Sugárzóne elárasztja földünket, de nem érezzük melegét. Jégvirágok virítanak ablakunkon, szempilláinkon ezüstös köncsöpp csillog s szikrázó fehér lepel borítja a csendes éjt. Virradatkor két jégkristályos ablak tárult ki egy piac utcai bérház emeletén. Édes leánykacaj csendül ki az egyik, bánatos sóhaj a másikon. A kacaj a váravárt fagyot üdvözli, mely simára csiszolta a koresolyapálya ezüst kergét. A margitfürdői jégpálya tükrén vig leányok és ifjak serege sűrög-forog; pici koresolyáikon keringőt és esárdást táncolnak, s csengő muzsikaszóra iverket hasítanak a csuszamlós jégpadlón. S a farsangot is boldogan köszöntik a kacaj leányok és legények. A mámorító báli muzsikák, csipkés, selymes báli ruhácskák suhogását, a tüzes táncot, édes enyelgést és szerelmet. Köszönti a csillámló szánutat, melyen cifra szánok, aranyesengős, toporzékoló paripák száguldanak tova. . . s a tél száz mulatságát, boldog ifjak és leányok gyönyörűségét.

A másik ablakból azonban bánatos sóhaj rezdül. Az aggódó, bánatos lelkű családapa sóhaja ez. Sokáig késett az idei tél, de most csikorgó hidegével, sorvasztó nyomorával köszönt be. S a kicsinyeknek sincs még meleg téli zubbonyuk, topánkájuk. A kemencében is kialudt a láng, elfogyott a tüzelőanyag.

A kereset csökkent, a szükséglet aggasztóan nő. Mindezt a tél okozza. A könyörtelen, fenségesen szép, de dermesztően hideg téli évszak, mely mulatságot, gyönyört hoz a gazdagoknak, nyomorúságot, bánatot, új költségeket a szegényeknek.

* **A vezényszó kérdése — másutt.**

A magyaroknak vigasztalása lehet az a hír, a melyet Brüsszelből táviratoznak. Nemesak nálunk van nyelvkérdés a hadseregben: másutt is okoz az galibát. — Brüsszelben a városi milícia lovas ezredének összes tisztjei és altisztjei leköszöntek a rangjukról, mert a belga hadügyminiszter eltörölte a francia vezényszót és helyette a flamand vezényszó használatát rendelte el. A milieában legnagyobb részt vallonok vannak, akik nem akarnak lemondani a francia vezényszórol.

* **Koresolyázók öröme.** A tél zordságának is meg van a maga költészete és öröme. Költészete a csillogó fehérségű hó és a jégvirágok, öröme az egymás társaságára reá szorult emberek száz meg százféle mulatsága, melyek között nem utolsó szerepet játszik — a téli torna legkedveltebbje — a koresolyázás. Városunkban a Margit fürdő derék tulajdonosa Szikszay Gyula gondoskodik évenként a koresolyázás tornáját kedvelők multságáról, a mennyiben a fürdőjénél lévő nyári kerékpár teret, télen jégpályává varázsolja. Tegnaptól vidám is már e jégpályán az élet, kipirult orcával libegő-lobogó szoknyájú bájos hölgyek, nyalka legény nép és vidám gyermek-sereg hangos öröme tölti be a jégpályát a koresolyázók boldog örömeivel. — A Margit fürdő koresolyázó terén egyébként délelőtt, délután egyaránt lehet koresolyázni, sőt este világitás mellett is. A koresolyázótéren vasárnap és ünnepnap délután zene is van. Beleépő vagy idényjegy nagyon mérsékeket áron a fürdő pénztáránál kapható.

* **A népkonyháról.** A debreceni jóteknony négyelet figyelmezteti a népkonyha szegényeit, hogy fél 12 óránál előbb ne csoportosuljanak a népkonyha elé. A Burgondia-utcai kis ajtó csak ebben az órában nyitattik fel. Déli egy órán tul senki sem kaphat ételt. A négyelet azért figyelmezteti a szegényeket a fentemlített idő betartására, mert egyrészt a csoportosulással a járókelőket akadályozzák a közlekedésben, részint, mivel óvni kívánja a szegényeket a nagy hidegtől.

* **A békéltető bizottság ülése.** Az ipartestület békéltető bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta meg ülését. Az ülésen a bizottsági tagok teljes számban vettek részt és a mesterek és segédek közt felmerült vitás ügyeket intézték el.

* **Megakadályozott kifosztás.** Csuka Zsigmond sámsoni lakos a heti vására két borjut hajtott be, hogy egy kis pénzre tegyen szert. A bornyukon hamarosan tuladott és mivel a vásár jól sikerült, betért a Nyugoti utcán egy koresmába áldomást inni. Az ujbör nemsokára fejébe szállt az embernek, a mit észre vett néhány ott időző ismert hamis kártyás, hozzá szegődtek tehát és együtt mulattak tovább. Nemsokára elkezdtek kártyázni a pityókos Csukával. Valahogy az ott posztoló rendőr értesült arról, hogy mi folyik a koresmában bement tehát mire a kártya kompánia

Telefon.

Strabéczy Antal

Telefon.

fehérnemű-gőzmosó és vasaló intézete.

Finom munka.

Széchenyi-utca 42.

Szűjtő kocsi.

szétugrott, ott hagyva magában a beruggott Csukát. A rendőr felkísérte a részeg embert a bűnügyi osztályhoz, a hol a még nála levő pénzt elvették tőle. 5t meg a mámorát kialudta lecsukták. Reggel mikor már teljesen kijózanodott a pénzt visszaadták neki és felvilágosították, hogy milyen komániából mentette meg a rendőr közbelépése. Nagyon megörült az ember és nagy hálálkodások közt hagyta el a bűnügyi osztályt. Az elszökött kártyásokat keresi a rendőrség.

* **Baleset a létrán.** Szegedi Mihályné Csapókeri lakos tegnap délelőtt a ház padlására akart felmenni. A létra már régi korhadt volt és mikor már majd fönn volt a padláson, letört alatta. Az asszonynak esés közben jobb oldalán több oldalbordája eltört, úgy hogy felkelni sem tudott a földről. Jajgatására kijöttek a szobából és bevitték. Később a kórházba szállították ki, hogy ott ápolják súlyos sebeit.

* **Zárlat feloldás.** A hideg idő úgy látszik, hogy az állatok közt fellépett járványokat megszünteti. Tegnap voltunk hiradással arról, hogy Mikepércs községet feloldták az elrendelt zárlat alól, most pedig mint a szolgabíróstól értesülünk Derecskét és környékét oldotta fel a hatóság a zárlat alól. Derecskén az állatok közt a száj és körömfájás teljesen megszűnt.

* **Késelő napszám.** Tegnap délután 2—3 óra közt a Széchenyi utca sarkán állott több társával Domokos György napszám. Acsorgásuk közben sok mindent beszéltek össze. Egyszer Domokos valamit talált mondani a mi a szintén köztük lévő Vég András napszámoknak nem tetszett. Ezért szólott is Domokosnak, a ki nem hagyta a maga igazát. Szóra szó jött míg Vég András kijött a béketüresből, kést rántott elő és azzal Domokost mellbe szurta. Társai segítségére sietett Domokosnak és egy közülök a kést akarta elvenni Vegtől. Vég azonban nagy kiabálás közben, leszurással fenyegetve mindenkit, neki ment Szilvási Jánosnak, ki tőle a kést el akarta venni. Szilvási nem vette a dolgot tréfára, futásnak eredt, le a Széchenyi utcán. Vég látva, hogy az ember elszaladt előle, utána futott, miközben a késsel folyton csapkodott maga körül, hogy valaki közel ne tudjon menni hozzá. Nagy nehezen a rendőr az ott lévő emberek segítségével elfogta és összekötözve bezárlította a rendőrségi központra, a hol rögtön lecsukták. A súlyosan megsebesített Domokost kiszállították a kórházba, a hol sebeit be kötötték és ápolás alá vették.

Halálozások. Bejelentették az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál tegnap az alábbi haláleseteket: Elek Imre ev. ref. 42 éves. Kósa Imre ev. ref. 20 napos, Nagy Mihály ev. ref. 58 éves, Kis Sándor ev. ref. 31 éves és Tóth Ferenc ev. ref. 24 napos.

* **Rövid hírek. Testvérgyilkosság.** A szabadkai határban levő pusztán Jfkovics Lázár és Mihály az új borból jócskán beszédtek. Így történt aztán, hogy Lázár arcul ütötte Mihály feleségét, a miért őt Lázár kizárta a lakásból, e felletti dühében aztán úgy fejbe vágta őcsesét egy mángorlófával, hogy rögtön meghalt. — **Tűzveszélyes áruházak.** Budapesten a Párisi nagy áruház leégése után vizsgálatot rendelt el a hasonló tüzfészkek kipuhatólására. Az eredmény meglepő, négyszáz olyan áruházat találtak, amelyeket át kell alakítani. — **Szociálisták győzelme.** Az aradmegyei N.

Zerind községben bíróné és törvénybíróvá szociálistát választottak meg. — **Mesterséges mesterhegedűk.** Említettük, hogy egy amerikai mérnök Röntgen-sugarakkal mesterségesen megvéni a hegedűket. Csak 10 percere teszi ki a hegedűt a sugarak hatásának s a hatás bámulatos: a műhelyből alig kikerült hegedű hangra és tónusra vetekedik a kremonai hegedűkkel. — **A tudományért.** A francia képviselőházban egy képviselő indítványt nyújtott be, hogy a Ház szavazzon meg 150.000 frankot a Curie-házaspárnak a rádium-kísérletek céljaira. **Száz halász pusztulása.** Oroszország taurieni kormányzóságában, Petrowszkája telepen a vihar a parttól elszakított egy nagy jégtáblát, amelyen száz halász foglalatokodott és kisodorta a nyílt tengerre, ahol a halászok vele együtt elpusztultak.

AZ UJÉVI ÜNNEP ALATT IS EGÉSZ NAP NYITVA VÁN LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

x **Nagy szilveszter estély az Angol királynő éttermében.** Minden évben a legkellemesebben lehetett eltölteni a szilveszter estélyt az „Angol Király“-nőben. Az évben is ajánljuk ez esztendő utolsó napja estélyének eltöltésére ez Angol Királynő kellemes éttermét hol az alkalmommal Magyar Testvérek jeles zenekara új műsorral lép a közönség elé.

x **A villamosság csodái.** A legtypikusabb találmányai századunknak kétségkívül azok, melyek a villamosság felhasználásával produkáltak. Eltalálmányoknak egész sorozatát lehetjük immárfel, mely mindmégannyi egy-egy tanubizonyossága, hogy e téren mily nagy a haladás. — Hogy többek közt csak egyet említsünk, p. o. a villamos zseblámpást, mely epochalis találmány azelőtt valósággal csodaszámba ment volna, ha egy ilyen lámpa a nagy sötétségben egész váratlanul elkezdett volna világítani. Avagy az elmés találmányu zseblámpa. S hogy e tárgyak annyira elterjedhettek ily rövid idő alatt, ebben nagy érdeme van fővárosunk élelmes kereskedőinek. Nem hagyhatjuk felemítés nélkül, hogy e téren külön elismerés illeti Keleti J. Budapest, IV., e régi, hírneves cég agilis tulajdonosát, ki áldozatot nem kimélve annyira bevezette e cikkeket hazánkban, hogy aránylag csekély pénzért juthatnak egy-egy ilyen érdekes villamos tárgyhoz. Ugy, hogy a Keleti-féle villamos zseblámpák s tárgyak már-már oly híressé váltak, mint a Keleti kötszerek.

x **Hova menjünk Szilveszter este?** a Dreher-féle sörösarnokba, a hol Keményfy magyar bűvész csodás, ördögös spiritistikai és magustikai mutatványai-
val fogja mulattatni a közönséget, ki ugyszintén új év este is előadást tart.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

EGYLET.

A debreceni kath. nőegylet alakuló gyűlése.

A jótékonyág gyakorlására kik volnának jobban hivatta a nőknél? Hiszen a női szív már kezdettől fogva úgy

van alkotva, hogy csak akkor boldog, ha mást boldogíthat, ha mással jót tehet. Nyilván ez az érzet vezette városunk kath. nőit, midőn tegnap egyesületbe léptek a jótékonyággyakorlása végett. S ha őket ezt a munkát vallásuk szellemében akarják gyakorolni, úgy bizonyára nem a felekezeti szűkkeblőség vezérli ebben őket, hanem annak tudata, hogy a vallásban rejlő nagy erő még a jótékonyág gyakorlatában sem mellőzhető, mert ez humánus alkotásaikra csak jótékonyan, csak áldólag hathat. Ebben a hitben szívesen üdvözljük legújabb jótékonyági egyesületünket!

*
Az alakuló gyűlés tegnap délután 3 órakor volt a Svetits-zárda dísztermében. Jelen volt körülbelül 70 nő, társadalmunk legelőkelőbb köreiből. Dr. Wolafka Nándor v. püspök megköszönvén a szép érdeklődést, a gyűlést megnyitja és kifejti, mi lesz az új egyesület célja. — Ezután Dr. Thót László felolvasta az alapszabály tervezetét, a mely módosítás nélkül elfogadtatván a minisztériumhoz terjesztetik fel jóváhagyás végett. Most a választások következtek. Az elnöknőnek egyhangulag meg választották Bernáth Elemérnét, a többi tisztségeket már szavazás útján töltötték be. Alelnökök lettek: Wolafka Antalné és Csanak Józsefné Igazgató; Dr. Wolafka Nándor. Titkár: Dr. Thót László. Pénzt.; Molnár Dezső K. Ellenőr: Miskolczy Lajosné. A 40 tagból álló választmány ily alakult meg: Aczél Gézáné, Agrikola Adófné, Bartók Agostonné, Daróthy Béláné, Berzoffy Vincéné, özv. Boczkó Sámuelné, Bosznay Istvánné, Böszörményi Józsefné, Bruner Edéné, Gróf Csáky Zsigmondné, Csanak Jánosné, Deák Ferencné, Fábrián Lajosné, Fauszt Elekné, Forgách Károlyné, Füleky Pálné, Gajzágó Béláné, Hutiray Béláné, Igyártó Sándorné, Jablonczay Kálmánné, Dr. Kenézy Gyuláné, Lovassy Károlyné, Márton Imréné, Perzel Dénesné, Potorán Istvánné, Rieklé Gézáné, dr. Sárvary Gyuláné, V. Szabó J.-né, Siegmeth Károlyné, Széll Farkasné, Székely Ferencné, Szikszay Gyuláné, Szöllőssy-Kafka Róza, dr. Szűcs Miklósné, Tomásóczy Ferencné, Unger Gusztávaé, Vecsey Imréné, Vidovich Meayhértné, Vinnay Gézáné és Zuber Ferencné. — Ilyen kezekben letéve egy intézmény csak virágozhat és áldását áraszthatja városunk szegényeire.

MULATSÁG.

A Petőfi dalkör estélye. A Petőfi dalkör igen kedves és minden tekintetben sikerült és táncal, valamint sorsolással egybekötött, dal-zene és szavalati ugynevezett Szilveszteri előestélyt rendezett tegnap este a Bika szálló gyönyörű dísztermében. Az izléssel egybeállított tárgysorozat minden számát igen szép sikerrel adták elő, de különösen kivált a kitűnően összetanult és a legnagyobb szabatossággal előadott dalegyveleg ami az egyesület derék karmesterét Fentzl Rudolfot dicséri. Az estély után a Magyar Testvérek kitűnő zenekarának muzsikája mellett a fiatalság hajnalig tartó, vidám táncra perdült.

SZINHÁZ.

— (A színigazgató hiradása.) Újév napján két előadás lesz színházunkban, délután Szigeti József 3 felvonásos történeti színműve a Toldi Miklós kerületi színre félhelyárral, a legutóbbi szerep-

osztással. Este pedig Csepregy Ferenc 3 felvonásos népszinműve A sárga csikó kerül színre C bérletben. A népszinmű főbb szerepeit R. Réthy Laura, Ebergényiné Amália, Havasi Szidi, Mezei Andor, Klenovits György, Csiky László, Krémer Jenő, Szilágyi Aladár, Sebestyén Géza, Nagy János, Krasznay Ernő, Karacs Imre és Cserny Béla játsszák. Szombaton Dobsa Lajos történelmi szomorujátéka a IV. László kerül színre, melynek a főbb szerepeit Jeszenszkyné Irén, Menszáros Margit, Arday Ida, Székely Ilona, Püspöky Rózi, Klenovits György, Csiky László, Pataky Béla, Sebestyén Géza, Nagy János, Iványi Antal, Krémer Jenő, Faragó Odón és Krasznay Ernő játsszák. Vasárnap este lesz a premierje Berr és Gavault 3 felvonásos szinművének a Flirt nagysám-nak, melyre a jegyek máától kezdve előre válthatók. Ujévtől kezdve az előadások félnyelkor kezdődnek.

TÁVIRATOK.

Ötven millió korona hátralék.

Budapest, dec. 30. A képviselőház pénzügyi bizottsága elfogadta az 1903. évi költségvetést. Lukács pénzügyminiszter Kossuth kérdésére kijelentette, hogy az **egyenes adóknál és illetékeknél ötven millió korona a hátralék**, melynek jelentékeny része az államra nézve elveszett.

Szegény ember főnyereménye.

Budapest, dec. 30. Dorsig József fiúmei szegény hajóútját, ki egy fiúmei hájjal ma Londonba érkezett, Budapestről táviratilag arról értesítették, hogy állami sorsjeggyel kétszáz ezer koronát nyert. Dorsig azonnal elindult Londonból Budapestre.

Az osztrák delegáció határozata.

Bécs, dec. 30. A Wiener Zeitung közlése az osztrák delegáció ama határozatának saukéóját, mely az 1904. év első két hava közös kiadásainak fedezésére vonatkozik.

Regénycsarnok.

A tejttestvér.

Negyedik rész.

(Folyt. és vége.)

Ugy tett, mintha nem venné észre a házaspár meglepett arcát, hanem felbontott egy lepecsételt borítékot, kivett belőle egy összehajtott iv bélyeges papírost és hozzáfogott a végrendelet egyes pontjainak felolvasásához, melyek így hangzottak:

Ez az én végrendeletem.

Mint minden Louessart, én is a római katolikus hitvallásban halok meg. Megbocsátok azoknak, a kik engem bántottak és arra kérem az Istent, hogy bocsássa meg nekem is mindazt, a mit vétettem.

Összes ingatlan és ingó vagyonomat, a melyek felett a törvény értelmében rendelkezhetem, tehát vagyonomnak a felét unokámra, David Savinien de Louessart-ra hagyom örökségül, azon feltétel alatt, hogy elveszi nőül egy évre a halálom után a beaulieui pap hugát, Noirtin Vitaline kisasszonyt.

Ingó és ingatlan vagyonom körülbelül háromszáz ezer frankra becsülhető. Azt akarom, hogy az islettesi jegyző,

Péchenart ur oszsa két részre a hagyatékomat és hogy a Malpertuis-birtok minden tartozékával együtt az unokámé legyen. A hagyaték megosztása történjék meg, mihelyt Savinien kijelentette, hogy e házasságkötésre hajlandó.

Jelen végrendeletem végrehajtójának Villemier doktort, beaulieui orvost nevezem ki és kérem, hogy fogadjon el fáradságs jutalmául egy ezer frankos gyémánt gyűrűt.

Malpertuis kastély, 1887 május 20-án Savinien-Joel de Louessart.

Minél tovább olvasott a jegyző, annál savanyabb arcot vágott a házaspár. Germain a bajuszát rága és Athenais asszony még a festék alatt is elsápadt. Egy pillanatig halálos csend állt be, mialatt a jegyző visszatette a végrendeletet a borítékjába. Villemier gunyosan sunyított a volt gárdakapitányra.

— Lám, lám, megmondtam, hogy le kell pecsételni a hagyatékot.

— Az ám, — felelt Germain, — gompásan összejátszottak, hogy rám csak a köteles rész jusson az örökségből.

Aztán odafordult a Savinienhez, a ki az egyik ablakmélyedésbe vonult vizsgálva és gunyosan kérde:

— Te persze rá fogsz állni, hogy nőül vedd Noirtin kisasszonyt?

— Villemier doktor a tanum, — szolt Savinien, — hogy feltett szándékom volt nőül venni tejttestvéremet, még mielőtt tudomásom, lett volna nagyapám végrendeletéről... Szerettem Vitalinet és örömei értesülök arról, hogy házasságomat a családfő jóváhagyása szentesíti. — A családfő én vagyok, jelenté ki Germain szárazon — és te tudod, hogy szükséged van az én beleegyezésemre is, ha nőül akarsz.

— Tudom, édes apám, de tekintettel arra, hogy már te is hasonló helyzetben voltál, remélem, nem akarsz engem is arra a kellemetlenségre kényszeríteni, hogy a bíróság elé idéztesselek.

Germain elpirult.

— Légy nyugodt — szolt — miattam szabadságodban áll, hogy rangodon alól nőülj. Én mosom a kezeimet.

Aztán a feleségéhez fordulva folytatta:

— Édes lelkem, mi visszatérünk Villotteba. Készülődj utra, mialatt én kocsit után nézek.

Savinien, hogy bebizonyítsa udvarias előzékenységet, tartóztatni akarta apját és a mostoha anyját és kijelentette, hogy ő amugy is elutazik egy évre és csak visszatérte után telepszik le a Malpertuis-kastélyban.

Arra kérte őket tehát, hogy tekintsek úgy mintha otthon volnának.

— Az ember csak ott van odahaza, a hol ő az ur! — felelt Germain éles hangon.

Athenais asszony pedig hozzátette: — Ez a ház az öné, uram és rajtunk a sor, hogy távozzunk.

Csakugyan el is hagyták az ősi házat nagyon méltóságos magatartással, reményeikben megcsalatozva. Egy hétre rá Savinien is elutazott Párisba.

Mialatt Savinien egy gazdasági főiskolában megkezdte gazdasági tanulmányait és egyuttal gyakorlati kísérleteket is tett, Pascal abbát kinevezték Busciéresbe lelkésznek. Tavasszal azután Villemier orvos Párisba kísérte Vitalinet meg a kis Noélt, a hol az esküvő a legnagyobb csendben tartatott meg.

Május végén az orvos egy este magányosan ült a szobájában és a pipája füstjét sziva, merengve nézte az alkonyat biboros arányában fürdő rónaságot, hegedűsöt ütötte meg a fülét. A vidám zene mind közelebb jött és Villemier doktor lelke előtt feltámadt a réges

rég elmúlt idők egy szép ünnepe, a mely élénk emlékében maradt, annak a gyönyörű tavaszi reggelnek a képe, midőn Savinien keresztelési menete ellátogatott hozzá. Felvetette a fejét és egyszerre összereszt. Hisz ez nem álomkép volt, hanem édes valóság. A vad rózsabokorsóvénnyel mögül amott felbukkant a két hegedűs, felpántlikázott hangszereikkel és mögöttük egy gyönyörű gyermek meg egy deli fiatal pár, illatos orgonavirág-bokrétákkal a kezükben.

Fürgén, mint egy fiatal ember, a doktor lefutott a konyhába vezető lépcsőn és odakiáltott a cselédségnek:

— Terítsétek meg az asztalt és hozzátok fel a legjobb boromat a pincéből. Kedves vendégek jönnek.

Valóban jóbarátok voltak azok, a kik hegedűsöz hangjaitól kísérve, érkeztek Savinien és Vitaline, kik néhány nappal ezelőtt hazaérkeztek, első látogatásukat akarták tenni a doktornál és magukkal hozták a kis Noélt. Mind a hárman sorba ölelték az öreg doktort, a ki boldogan szoritotta őket a szivére. A hegedűsök uj nótába fogtak és a rózsás arc fiatal asszony egyformán mosolygott az urára. Noéltre és Villemier doktorra.

A doktor pedig lopva törülgette könyes szeméit. Eszébe jutott ama rég elmúlt tavaszi reggel és mialatt az egész ház újra megtelt ifjúsággal, derüvel és illattal, ő ott látott maga előtt lengeni egy drága árnyékot, éite egyetlen szerelmének, Louessart Gabriellának áldó szellemét.

Donogán és Somossy

Kunz József és Tarsa utóadi

Debrecen, Kistemplombazár.

Ujonnal átalakított divatruház.

Külön szőnyeg-osztály.

Agy- és asztalterítők, Butorszövetek. Kocsi takarók, Függönyök, Linoleum

Lópokrócok.

Óriási raktár.

Leszállított árak.

Nagyarányu ujeví

Női ruha kelme

vásárt.

rendeztünk be és női divatszövetek, jó mosó velezeket, francia batistokat

tetem esen leszállított áron árusítunk el.

Remek, divatos szövet bluzok

Fél árban darabja 3 frt.

Mosó flanel bluzok

Darabja 95 kr.

Egy ruha 116 cm. széles női divat szövet

1 frt 80 és 2 frt.

Egy ruha 75 cm. széles mosó velez

2 frt 24 kr.

Szabó Lajos Fiai
Debrecen.

Belépési felhívás

A

Korona Takaréék és Hitelszövetkezet

1904. év január hó 1-én kezdődő IV évtársulatába.

orona Takaréék és Hitelszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétszámokra és az így befolyt összegekre tagjainál olcsó kamattal és mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét ára 1 korona,

melyre az alapszabályok értelmében 260 korona kölcsönkapható. Ennek megfelelőleg a hány korona a heti befizetés, annyiszor 260 korona kölcsön igényelhető.

Az évtársulat 5 évre

alakíthatnak, melynek letelével a befizetett összeg a haszoneredményével együtt, mely az eddigiek szerint 6 százaléknak felel meg, a tagok betétei arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartamára egyszerűs mindenkorra lárandó belyegmentes kötelezvényekre adjuk. Kölcsöneink tehát a váltó kölcsönöknél annyiban előnyösebbek hogy az adós belyegköltséget takarít meg, továbbá, hogy nem kell kezeseit 3 vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adatainak:

1. A befizetett összeg kilenczted részéig.
2. Egy vagy több elfogadható készfizető kezes jóállása mellett, még azon esetben is ha azok nem szövetkezeti tagok.
3. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekebelezés mellett.
4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

A kölcsön kérelmek leggyorsabban elintéztetnek.

A szövetkezetnek 3 évi fennállása után 2334 tagja van, kik heti 10,122 korona betéttel 839,311 koronát gyűjtöttek össze,

Kihelyezett kölcsöneink összege 1,288,595 koronára rug.

Uj betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac u. 6.sz. (Dr. Kolaféle ház) válthatók, hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:

Dr. Kenézy Gyula,
elnök

Ifj. Schwarz Vilmos,
ügyvezető igazgató.

Magyar királyi államvasutak
üzletvezetőség Debrecen.

32421—1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

Rostálatlan és rostált bányakavics szállítása iránt.

A magyar királyi államvasutak debreceni üzletvezetősége az 1904, 1905 és 1906 évekre, esetleg több évre, és felépítményi ágyazási anyag céljaira szolgáló rostálatlan és rostált kavics szükségletének az szállítását biztosítani szándékozáva, e célra nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen anyagnak egy évi megközelítő szükséglete a következő: 8000 m. rostálatlan bányakavics, vagy folyam kavics; 12000 m. rostált bányakavics vagy folyam kavics. Az üzletvezetőségnek jogában áll a fent kitett mennyiséget 50%-al felemelni, vagy csökkenteni, és vállalkozó tartozik a pótmegrendeléseket is az ajánlati áron és feltételek alatt szállítani. A szállítás a magyar kir. államvasutaknál érvényben levő általános szállítási feltételek alapján eszközölendő, a melyről a kötendő szerződés alulírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában a hivatalos órákban megtekinthető. A rostált kavicsnak 3—5 centiméternyi átmérőjű darabokból kell állania és földdel, vagy más idegen anyaggal vegyítve lennie nem szabad.

A rostálatlan bányakavics legalább 70% kavics darabokat tartalmazzon, a melyeknek egyes darabjai 8 centiméternél nagyobbak ne legyenek. Az anyagnak homokon kívül más anyagot nem szabad tartalmaznia.

Különösen figyelmeztetjük az ajánlatokat, hogy a beszállítási helyek pontosan megnevezendők, t. i. mely vasuti állomások és szellvények között kívánják a szállítást eszközölni.

Az ajánlatban két rendbeli egységár állapítandó meg külön a rostálatlan és külön a rostált kavicsra, és pedig:

1.) A kavicsnak, vállalkozó saját költségén beszerzendő és berendező kavicsbányájából való termelésére és a

kavicsvonatokra való felrakására köbméterenként.

2.) A kavicsnak, vállalkozó saját költségén beszerzendő és berendező kavicsbányájából való termelése, a kavicsvonatokra való felrakása és arról a debreceni üzletvezetőség vonalának bármely részén való lerakására köbméterenként. A kavicsvonatokat a debreceni üzletvezetőség állítja ki. Mindegyik szállító köteles a magy. kir. államvasutak nem nyugdíjkepes személyzete javára létesített külön segély alaphoz, a szállításai után érdembe hozandó összegek 1/10 ed százalékával hozzájárulni. A kitöltött, és egy koronás magyar bélyeggel ellátott, keltezett, és a lakás pontos megjelölése mellett aláírt és lepecsételt ajánlat a rendes címzésen kívül ezen külcimmal: „Ajánlat 32421 903 számhoz, kavicsszállítás iránt“ el látva 1904 január hó 15 ik napjának déli 12 órájáig a debreceni üzletvezetőség I. osztályához személyesen be nyújtandó, vagy posta útján beküldendő. Bánatpénzül 500, azaz ötszáz korona lesz a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban, hivatkozással ezen hirdetmény számára, legkésőbb 1904 január hó 14 én déli 12 óráig elhelyezendő. A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető. Érték papírok az utolsó 14 napi tőzsdei árfolyam szerint, de a névérték 90% át meg nem haladó értékben fogadtnak el.

Az ajánlatbau a megtörtént letétele megemlített, de az arról nyert elősmervény az ajánlathoz nem csatolandó.

A nyertes pályázó köteles a letett bánatpénzt a nála biztosítandó mennyiség ajánlati árával számított érték összegének 10 százalékra kiegészíteni, miről írásilag fog értesíttetni.

Az üzletvezetőség a beérkezendő ajánlatok között a szabad választás jogát magának fenttartja.

Debrecen, 1903 december hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnnyomás nem díjaztat.)

VITARIUS BÉLA

ORVOS-SEBÉSZETI MŰKÖTSZERÉSZ

DEBRECZENBEN.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Debreczenben, Bádógos-utca 1. sz. (Tisza-palota) alatt, egy a mai kornak megfelelő orvossebészeti műkötszerész-üzletet és műhelyt rendeztem be, a hol is minden e szakmába vágó dolgot, ugymint: mű-láb, mű-kéz, orthopádiai készülékek, sérvkötők, haskötők, szusz-pentoriumokat stb. stb. a leggyorsabban, a legjobb minőségben, a legolcsóbban készítetek.

Bátor vagyok még megjegyezni, hogy 5 évig a külföld első specialistáinál dolgoztam, a mi által a legkomplikáltabb munkák elkészítésére is képes vagyok.

Raktárt tartok mindenféle betegápolási cikkeken és gummi-különlegességeken.

Külön tisztító-, mosó- és javító-műhely, a hol keztyük gyorsan a legszebben lesznek tisztítva és mosva, tisztítás párja 10kr. mosás 6 kr.

Mindenféle gummi-javitást elvállalok, továbbá sapka-bélelést, nadrágtartó elkészítést stb. stb.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel:

Vitarius Béla,
orvossebészeti műkötszerész.

Szenzáció!

Nagy ujévi vásár!

eddig még nem létezett
!!olesó árak mellett!!

120 cm. széles fin. ruhaszövetek	39 kr.
Francia delainek	37 "
Francia flanelek	39 "
Széles tennis flanelek	15 "
Divatos pongis selymek	65 "
Blouz selymek	45 és 55 "
Ruha zephir	17 "
Mosó bársony	45 "

Továbbá gyönyörű alkalmas aján-
dék cikkek: boák, csipkegallérek; se-
lyemkendők és sálak, diszkötők, kézi-
munkák, divánpárnák, plüs utitakarók,
legyezők, nyakkendők óriási választéka.

Bosznay J. és Társa

divatáruhaza,

Debrecen, Kossuth-u. 5. sz.

Több rendbeli érmeikkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOS

cs. és kir. udvari butorgyáros
és a legújabb szabadalmazott asztalok
gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyártelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállí-
táson. — Egyszerű, de kitűnő minő-
ségű, saját készítményű butorok, a
legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal
kiszolgálással, díjmentesen szolgálók.

A farsangra

raktárra érkeztek

Divatos Farsangi Szövetek.

Remek kivitelű

francia selyem Batistok

legújabb

virágos Tüllök,

Delainek,

Áttört, selymes L y o n a s i,

Allandó nagy választék

menyasszonyi

ruhaselymekből

Fátyolok és koszorúkból

Szabó Lajos

fiai cégénél

Debrecen, Rózsa-utca.

F e l h í v á s

a Debreceni Kölcsönös-Segélyző-Egylet

mint korlátolt felelősséggel alakult szövetkezet, alapszabályai értelmében

1904. január 1-én nyitja meg a **XXI-ik** évtársulatot.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak olcsó és heti befizetésekkel könnyen törleszthető kölcsönöket nyújtson, továbbá hogy apró kötelező betétekkel a takarékosagra még a szegényebbnek is alkalmat szolgáltatasson.

Egyletünknek jelenleg 8000 tagja van, akik 12.000 betéti könyvecskével 75.000 törzsbetétet fizetnek **Törzsbetét tőkénk 5 millió koronát tesz, melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.**

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

== Egy törzsbetét 40 fillér (20 kr.) heti befizetésre kötelez. ==

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat évi haszoneredményből törzsbetéteinek arányában reá eső részét megkapja és így az élvezett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásnál mutatkozott haszoneredmény mindenkor **a befizetett összeg 6% kamatos-kamatjának felel meg.**

A szövetkezet egyenlő jogu tagja az is, aki egy vagy több üzletrész fizetésre kötelezi magát. Egy üzletrész értéke **120 korona**, mely havonként 5 koronás vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben befizethető.

Üzletrész váltható minden hó 5-ig és minden év december haváig felmondható.

A haszoneredmény az üzletrészek fizetése arányában minden évben a közgyűlés után kifizetik. Kölcsönök üzletrészek alapján is adhatnak.

Minden tag a belépéskor, minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszersmindenkorra 40 fillér (20 kr.) beiratási díjat fizet, mely a tartalekok gyarapítására fordítatik. A veszteségi és segélyalapok összege már 110.000 koronát tesz.

Elsőrendű bekebelezések mellett a kölcsönök 12 évi visszafizetésre is adhatnak. — Ily esetekben 2 korona betét után 1400 korona kölcsön adható.

Az első hat év után a törzsbetét elszámoltatik, úgy, hogy a második hat évben csak a fennmaradó összeg után fizetendő a kamat.

Kivánatra a kamatok január hó 1-től heti részletekben is befizethetők. Ily esetekben a kamat és heti részlet együtt fizethető.

Akik ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, kéretnek, hogy ezen kívánságukat szövetkezetünk helyiségében mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Debrecen, 1903. november hóban.

Fenyéry Zádor Lajos,

elnök.

Dr. Szántó Sámuel,

igazgató.

Uj betét könyvecskék válthatók az egylet helyiségében,

(Zádor Lajos házában, **Kossuth-utca 11-ik szám** udvari keresztépülete, első emeletén.)

== Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak. ==